

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Κ Ε Σ Π Ρ Ο Ε Ι Δ Ο Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ
Ο Δ Η Γ Ι Ε Σ Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Μ Ε Ν Η Σ Φ Υ Τ Ο Π Ρ Ο Σ Τ Α Σ Ι Α Σ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ * ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡ/ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΦΥΤΩΝ, ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΟΛΟΥ
Ταχ.Δ/ση: Τορούτζια-Νικολαΐδη, 38334 Βόλος
Τηλέφ.: 2421066525-Fax: 2421069545
e-mail: pkpfpfevolou@minagric.gr

Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων :
- βλάπτει την υγεία των καταναλωτών
- επιβαρύνει το περιβάλλον
- αυξάνει το κόστος παραγωγής

Πληροφορίες: Ε. Κουτλούκα
Δρ.Β. Γιουβάνης

ΕΛΙΑ: 7 / 23.09.2026

Ε Λ Ι Α

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

Η έλευση του Φθινοπώρου σηματοδότησε τη ριζική μεταβολή των καιρικών συνθηκών. Η παρατεταμένη ανομβρία και οι σταθερά υψηλές θερμοκρασίες έδωσαν τη θέση τους σε άστατο, βροχερό, υγρό, ανεμώδη και δροσερό καιρό. Αυτή η απότομη αλλαγή του σκηνικού του καιρού, σηματοδοτεί την έναρξη της περιόδου κατά την οποία αρχίζουν να δραστηριοποιούνται και να μεταδίδονται παθογόνοι μύκητες και βακτήρια που προκαλούν οικονομικής σημασίας ασθένειες στην ελιά.

ΚΥΚΛΟΚΟΝΙΟ

Πρόκειται για ευρέως διαδεδομένη μυκητολογική ασθένεια της ελιάς. Ο μύκητας προσβάλλει κυρίως τα ώριμα φύλλα στα χαμηλότερα μέρη του δένδρου, προκαλώντας σε αυτά χαρακτηριστικές νεκρωτικές και χλωρωτικές κηλίδες. Σε περίπτωση σοβαρής προσβολής συμβαίνει έντονη ή και ολική φυλλόπτωση, με συνέπεια τη μεγάλη μείωση της παραγωγής αλλά ακόμη και τον κίνδυνο για την επιβίωση των δένδρων. Επιπλέον, την εποχή αυτή ο μύκητας μπορεί να προσβάλει τον ποδίσκο των καρπών, προκαλώντας καρπόπτωση και σπανιότερα να προσβάλει τους καρπούς.

Η ασθένεια ενδημεί σε περιοχές ιδιαίτερα υγρές, με συχνές περιόδους βροχοπτώσεων διάρκειας και υψηλής υγρασίας, με τη μορφή δροσιάς και ομίχλης. Τέτοιες περιοχές είναι συνήθως πεδινές.

Για την εκδήλωση της ασθένειας απαιτείται περίοδος βροχής 2-3 ημερών ή πολύ υψηλής ατμοσφαιρικής υγρασίας, σε συνδυασμό με σχετικά χαμηλές θερμοκρασίες (6-12⁰ C). Η ένταση της προσβολής από τον μύκητα την εποχή αυτή, εκτός από τις καιρικές συνθήκες, εξαρτάται άμεσα από την ύπαρξη μολύσματος και συγκεκριμένα από την ένταση της προσβολής την άνοιξη.

Προσβολή του μύκητα σε φύλλα.

Η ποικιλία Κονσερβολιά, που καλλιεργείται κυρίως στην περιοχή μας, θεωρείται ιδιαίτερα ευαίσθητη στην ασθένεια.

Στις περιοχές όπου η ασθένεια ενδημεί, στους ελαιώνες με υψηλή ανοιξιάτικη προσβολή του μύκητα και ιδίως στις πιο ευαίσθητες ποικιλίες, συστήνεται προληπτικά η εφαρμογή ψεκασμού πριν την έλευση της βροχερής περιόδου.

Επίσης, **συστήνεται ψεκασμός αμέσως μετά την επικράτηση ευνοϊκών καιρικών συνθηκών για την εξάπλωση της ασθένειας, ακόμη και σε ελαιώνες με χαμηλή ανοιξιάτικη προσβολή από τον μύκητα.**

Γενικά, το σωστό και συστηματικό κλάδεμα των δένδρων διευκολύνει την κίνηση του ανέμου και τη διέλευση της ηλιακής ακτινοβολίας μέσα στον ελαιώνα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του επιπέδου υγρασίας, γεγονός το οποίο οδηγεί σε μικρότερη ένταση προσβολής από τον μύκητα.

Η καταπολέμηση της ασθένειας γίνεται στις κρίσιμες εποχές με προληπτικούς ψεκασμούς κάλυψης, δηλαδή την άνοιξη και το φθινόπωρο, πριν την έναρξη των βροχών. Σε περιοχές με πολύ υψηλή υγρασία γίνονται συνήθως 3-4 ψεκασμούς (1 ή 2 την άνοιξη και 2 το φθινόπωρο).

Καταλληλότερα μυκητοκτόνα είναι τα χαλκούχα και ιδιαίτερα ο βορδιγάλειος πολτός 1 %. Σε τελευταία πειράματα διαπιστώθηκε η αποτελεσματικότητα, του μυκητοκτόνου της ομάδας στρομπιλουρινών που η προστατευτική του δράση είναι λίγο μικρότερη σε σχέση με τα χαλκούχα, αντίθετα ενώ η θεραπευτική του δράση είναι πολύ πιο σημαντική (εάν πραγματοποιηθεί μέχρι και 10 ημέρες μετά την προσβολή).

ΓΛΟΙΟΣΠΟΡΙΟ (ΑΝΘΡΑΚΩΣΗ -ΠΑΣΤΕΛΛΑ)

Καρποί σε διάφορα στάδια ωρίμανσης προσβεβλημένοι από το μύκητα.

Πρόκειται για μυκητολογική ασθένεια που προσβάλλει κυρίως τους ώριμους και τους υπερώριμους καρπούς. Οι πρώτες προσβολές από τον μύκητα παρατηρούνται κατά την περίοδο της αλλαγής του χρώματος των καρπών.

Το χαρακτηριστικό σύμπτωμα της ασθένειας σε συνθήκες υψηλής υγρασίας είναι η σήψη των καρπών και η παρουσία μιας ρόδινης γλοιώδους μάζας, στους καρπούς που πέφτουν στο έδαφος, ενώ αυτοί που παραμένουν στο δέντρο μούμιοποιούνται.

Οι καιρικές συνθήκες εκδήλωσης και διάδοσης της ασθένειας είναι παρόμοιες με εκείνες του κυκλοκόνιου (βροχές, υψηλότερη υγρασία και 15-25⁰ C (άριστη 25⁰ C). Σε τέτοιες συνθήκες απελευθερώνονται κονίδια στελεχών της ατελούς μορφής του μύκητα, τα οποία μολύνουν τους καρπούς μέσω της επιδερμίδας. Στις ιδανικές συνθήκες ανάπτυξης η ασθένεια εξαπλώνεται με ιδιαίτερα γρήγορους ρυθμούς και τα συμπτώματα στους καρπούς εμφανίζονται σε 2-3 ημέρες.

Η εξέλιξη της ασθένειας είναι σημαντικά ταχύτερη, όταν οι μολύνσεις συμβαίνουν μέσω πληγών από νύγματα δάκου.

Πηγή μολύσματος αποτελούν οι μολυσμένοι καρποί του προηγούμενου έτους στο δένδρο και στο έδαφος.

Η καταπολέμηση της ασθένειας, ιδιαίτερα όταν αυτή έχει εκδηλωθεί, δεν είναι εύκολη υπόθεση. Αυτό οφείλεται στην ταχύτητα διάδοσης της ασθένειας, και στην πιθανή ύπαρξη διαφορετικών στελεχών της μολυσματικής μορφής του μύκητα.

Συνιστάται να γίνονται προληπτικοί ψεκασμοί με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο μυκητοκτόνο, όταν οι καιρικές συνθήκες γίνονται ευνοϊκές για την εξάπλωση της ασθένειας, ενώ κρίσιμος θεωρείται ένας ψεκασμός στην έναρξη της ωρίμανσης του ελαιόκαρπου. Η εναλλαγή δραστικών ουσιών από διαφορετικές ομάδες, συνιστάται για τη διαχείριση της ανθεκτικότητας του παθογόνου. Ο ψεκασμός θα πρέπει να είναι καθολικός, με πλήρη διαβροχή του δέντρου μέχρι απορροής, γιατί μερική κάλυψη αφήνει ακάλυπτους καρπούς που γίνονται εστίες μόλυνσης.

Γενικά, οι επεμβάσεις εναντίον του κυκλοκόνιου, καταπολεμούν ταυτόχρονα και το γλοιοσπόριο. Επίσης, η συστηματική καταπολέμηση του δάκου βοηθά αποτελεσματικά στον περιορισμό της ασθένειας.

Ακόμη, το σωστό και συστηματικό κλάδεμα των δένδρων διευκολύνει την κίνηση του ανέμου και τη διέλευση της ηλιακής ακτινοβολίας μέσα στον ελαιώνα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του επιπέδου υγρασίας, γεγονός που οδηγεί σε μικρότερη ένταση προσβολής από τον μύκητα.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Οι εικόνες που δίνονται και παρουσιάζουν συμπτώματα προσβολής ασθενειών και εχθρών είναι απλώς ενδεικτικές και σκοπό έχουν την καλλίτερη κατανόηση των φυτοπαθολογικών προβλημάτων από τους καλλιεργητές. Σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν εργαλείο διάγνωσης από μέρους των παραγωγών. Για θέματα διάγνωσης πάσης φύσεως προσβολών των φυτών, οι καλλιεργητές σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να απευθύνονται άμεσα σε εξειδικευμένους γεωπόνους.

Να αποφεύγονται ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα κατά τη διάρκεια της άνθησης και όπου αυτό είναι αναγκαίο να γίνονται κατά τις απογευματινές ώρες.

Στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul> βρίσκονται όλα τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα ανά έντομο ή ανά ασθένεια και καλλιέργεια.

Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.

Όλα τα δελτία μας υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων στο διαδίκτυο www.minagric.gr/for-farmer-2/agricultural-warnings/119-bolos.

Ο Αν/τής Προϊστάμενος Τμήματος

Δρ Θεόδωρος Μόσχος